

[Formanden.]

blive omdelt til folketingets medlemmer. Eksemplarer er omdelt.

Medlem af folketinget Poul Dalsager har meddelt mig, at han ønsker til socialministeren at stille følgende spørgsmål:

„Vil ministeren overveje at foretage ændringer i socialministeriets cirkulære af 29. marts 1969 om ændringer af lov om offentlig forsorg, således at udbetalingen af enkebørnsbidrag kan ske med tilbagevirkende kraft fra 1. april 1969 for personer, som tidligere ikke var berettiget til bidraget?“

Medlem af folketinget Kampmann har meddelt mig, at han ønsker til handelsministeren at stille følgende spørgsmål:

„Deler ministeren den opfattelse, som er udtrykt af direktør Sveinbjørnsson, banktilsynet, i dagbladet Aktuelt den 25. marts i forbindelse med Landmandsbankens planer om overtagelse af Håndværkerbanken, gående ud på, at godkendelsen af en eventuel sammenslutning af de to banker kun vil være en formssag?“

Medlem af folketinget Sigsgaard har meddelt mig, at han ønsker til ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen at stille følgende spørgsmål:

„Hvad vil ministeren gøre for at sikre en bedre fordeling af de højtuddannede på ministerier og styrelser?“

Spørgsmålene vil blive optaget på dagsordenen for tingets førstkommande spørgetid.

Skriftlig fremsættelse af lovforslag.

Finansministeren (Poul Møller): Jeg skal herved tillade mig for det høje ting at fremsætte forslag til toldlov.

Den gældende toldlov er fra 28. januar 1959 og er således kun 11 år gammel, hvilket ikke er nogen høj alder set på baggrund af, at toldloven fra 1959 afløste toldforordningen fra 1797.

Når der nu fremsættes forslag om at afløse toldloven fra 1959 med en ny lov, må dette ses i sammenhæng med indførelsen af merværdiafgiften i 1967. Denne afgift medførte jo en mangedobling i antallet af afgiftspligtige virksomheder og dermed en kraftig forøgelse af toldvæsenets arbejde. For at

undgå en forøgelse af toldvæsenets personale begyndte man derfor at undersøge, om der var muligheder for at spare personale inden for andre af toldvæsenets arbejdsområder, og her måtte man først og fremmest være opmærksom på toldkontrollen og toldbehandlingen af befordringsmidler og varer, der passerer over landets grænser. På disse to punkter var der nemlig praktisk talt ingen ændringer sket ved toldloven fra 1959.

På toldkontrollens og toldbehandlingsområde betød toldloven fra 1959 hovedsagelig alene en lovteknisk modernisering. Regler, der fandtes i flere forskellige love eller blot var etableret i praksis, blev nu samlet i en enkelt lov. Der skete derimod ingen væsentlige materielle ændringer i reglerne, og toldbehandlingsprocedurerne var efter 1959-loven stort set de samme som før. Man har ganske vist inden for den gældende lovs ramme kunnet foretage visse forenklinger af toldvæsenets arbejdsprocedurer, hvorved bl. a. toldvæsenets undersøgelse af indførte varer har kunnet begrænses og ekspeditonstiden har kunnet forkortes, men toldbehandlingsprocedurernes hovedtræk er de samme som under toldforordningen fra 1797.

Under arbejdet med en rationalisering af toldvæsenet blev det hurtigt klart, at en tilstrækkelig personalebesparelse inden for toldvæsenets arbejde med toldkontrol og toldbehandling kun var mulig, hvis man indførte nye procedurer for toldkontrol og toldbehandling, og at dette forudsatte en række ændringer af toldloven. Regeringen nedsatte derfor i august 1967 en toldkommission med repræsentanter for erhvervslivets hovedorganisationer og toldadministrationen. Kommissionen fik som hovedopgave at gennemgå toldforvaltningsbestemmelserne og fremkomme med forslag til sådanne ændringer, som er nødvendige eller ønskelige af hensyn til en modernisering og forenkling af toldvæsenets arbejdsmetoder, og som, uden at hensigten med indførselstolden svækkes, vil kunne bevirke en lettelse i erhvervslivets forretningsgang ved varers ind- og udførsel.

Toldkommissionen har afgivet betænkning i marts 1970. Betænkningen er endnu ikke færdigtrykt, men vil foreligge om nogle få dage, hvorefter den straks vil blive tilsendt folketinget.

Betænkningen indeholder et fuldstændigt

[Finansministeren.]

udkast til nye toldforvaltningsbestemmelser. Forslaget til toldlov er i overensstemmelse med kommissionens udkast.

Hovedtrækkene i den gældende toldbehandlingsprocedure er som bekendt, at transportmidler og varer, der ankommer her til landet, straks kommer under toldkontrol, og at varerne skal oplægges på toldvæsenets pakhuse og pladser, medmindre indføreren straks ved indførslen eller losningen betaler tolden og de forbrugsafgifter, der skal betales ved indførslen. Varerne bliver så først udleveret af toldvæsenet til indførerens fri disposition, når told og afgifter er betalt. Det såkaldte kreditoplag giver dog mulighed for kredit med toldens betaling for nogle, men langtfra alle varegrupper. Kreditoplagsberettigede varer kan udleveres til indførerens frie disposition, når tolden af varerne er beregnet og debiteret indføreren, og tolden afregnes så efter ret udviklede regler. For enkelte forbrugsafgifter gælder tilsvarende kreditordninger.

Der findes visse muligheder for at oplægge indførte varer på private pakhuse og private frilagre, men varer, der oplægges her, er heller ikke til indførerens fri disposition, før told og afgifter er betalt eller debiteret.

Under det gældende system er det derfor nødvendigt at opretholde et stort antal toldpakhuse til varers oplæggelse, og toldpakhuse findes da også i de fleste byer.

Det toldbehandlingssystem, som den nye toldlov skal give mulighed for, afviger meget væsentligt fra det gældende. Under det kommende system skal indførte varer registreres hos toldvæsenet. Ved registreringen sikrer man sig oplysning om varemottagerens navn og adresse og om det sted, hvor varerne vil blive opbevaret, samt sådanne oplysninger om varerne, at de senere kan identificeres. Når godsregistreringen er foretaget, kan varerne overføres til det angivne opbevaringssted, der normalt vil være varemottagerens lagerlokaler. Oplæggelse af indførte varer på toldpakhuse falder således bort.

Registrerede varer skal dog ikke kunne tages i brug af varemottageren, før varerne er fortoldet. Fortoldningen skal ske på grundlag af en skriftlig angivelse, som vare-

mottageren skal indsende til toldvæsenet inden 7 dage efter registreringen. Ved fortoldningen beregner toldvæsenet told og eventuelle afgifter af varerne. Fortoldningen vil som hovedregel kunne foretages på grundlag af angivelsen, og hvis et eftersyn af varerne anses for nødvendigt, vil toldvæsenet foretage eftersyn af varerne på opbevaringsstedet. Når en fortoldningsangivelse indgår til toldvæsenet inden kl. 10 om formiddagen, vil toldvæsenet normalt kunne foretage fortoldningen samme dag, og varemottageren modtager så næste dag skriftlig underretning om størrelsen af told og afgifter på varerne, hvorefter han kan tage varerne i brug.

Ved forslaget foreslås der endvidere indført en almindelig kreditordning med hensyn til tolden og de forbrugsafgifter, der ifølge forbrugsafgiftslovgivningen skal betales ved indførslen. Kreditordningen omfatter dog kun told og afgifter af varer, der indføres i erhvervsæssigt øjemed, men ikke varer til privat brug. Samtidig bortfalder så det eksisterende kreditoplag.

For toldens vedkommende går forslaget ud på en kvartalsvis afregning. Efter hvert kvartals udløb opgør toldvæsenet tolden af de varer, der er registreret for hver enkelt varemottager i kvartalets løb, og varemottageren skal så indbetale tolden senest 1 måned og 20 dage efter kvartalets udløb. Den gennemsnitlige kredittid for tolden bliver således på ca. 3 måneder. Der foreslås dog en enkelt undtagelse fra denne afregningsform, nemlig for tolden af vin. Grundlaget for afregningen af vintolden skal ifølge forslaget ikke være registreringen, men banderoleringen, der i forvejen er grundlaget for afregningen af vinafgiften. Kreditperioden for vin bliver herved længere end de 3 måneder, der gælder for tolden af andre varer. Vin har hidtil været kreditoplagsberettiget, og det har vist sig, at vin i almindelighed har ligget længere på kreditoplag end andre kreditoplagsvarer.

For de forbrugsafgifter, der skal betales ved indførslen, og det vil hovedsagelig sige merværdiafgift, foreslås en månedlig afregning. Forbrugsafgifterne af varer, der er registreret for en varemottager i løbet af en måned, skal efter forslaget indbetales til toldvæsenet inden udgangen af den følgende

[Finansministeren.]

måned. Den gennemsnitlige kredittid for de forbrugsafgifter, der skal betales ved indførsel, bliver således ca. 1½ måned.

Det har været overvejet, om man i forbindelse med toldlovsreformens gennemførelse burde ændre merværdiafgiftsloven således, at indførslen til registrerede virksomheder kunne ske uden merværdiafgift. Der er i bemærkningerne til det foreliggende lovforslag givet en indgående redegørelse for de hensyn, der har været afgørende for, at regeringen ikke har ment at kunne stille forslag om momsfri import, men må foretrække en kreditordning for importmomsen. Der er ligeledes i lovforslagets bemærkninger gjort nøje rede for de synspunkter, der har været afgørende for, at regeringen — såvel for merværdiafgiften som for de punkt-afgifter, der skal betales i forbindelse med indførslen — har fundet det rigtigt at foreslå en kortere afregningsperiode og en kortere betalingsfrist end foreslået for tolden. Jeg skal derfor ikke her komme nærmere ind på disse spørgsmål, men tillader mig at henvise til bemærkningerne til lovforslagets § 91-99.

Kreditordningerne vil både for told og afgifter med hensyn til debitering, opkrævning og betalingskontrol blive baseret på en central EDB-behandling.

Indførelsen af de foreslåede kreditordninger vil medføre et engangstab af indtægt for statskassen, fordi de indtægter, statskassen ellers ville have haft af tolden og importmomsen i perioden umiddelbart efter kreditordningernes ikrafttræden, nu bortfalder. Indtægtstabet kan anslås til ca. 120 mill. kr., hvoraf 70 mill. kr. hidrører fra tolden og 50 mill. kr. fra importmomsen. Dette indtægtstab vil i sin helhed falde på finansåret 1971-72, medens der ikke vil blive noget tab i de følgende finansår.

Det nævnte engangstab på importmomsen er beregnet under den forudsætning, at der i forbindelse med kreditordningens gennemførelse foretages en ændring af momsloven, således at den særlige sats på 9 pct., der gælder for import til registrerede virksomheder, bortfalder. Importen skal herefter afgiftsberigtiges med 12½ pct. Den særlige sats for importmomsen blev i sin tid fastsat under hensyn til, at importørerne i alle tilfælde kom til at betale importmomsen

straks ved indførslen. Det daværende folketingsudvalg forudsatte netop, at importen skulle afgiftsberigtiges med merværdiafgiftslovens normalsats, når det blev teknisk muligt at etablere en kreditordning for importmomsen.

Den foretagne beregning af engangstabet forudsætter endvidere, at der sker en tilpasning af merværdiafgiftslovens regler for fradrag af indgående moms. Denne tilpasning må foretages således, at de registrerede virksomheder ved de almindelige — normalt kvartalsvise — momsafregninger kan fratække moms for varer, der er blevet godsregistreret i den pågældende afgiftsperiode, selv om moms — på grund af kreditordningen for importmoms — endnu ikke er betalt.

Det er hensigten senere at fremsætte lovforslag om de her nævnte ændringer i merværdiafgiftsloven.

Til statens indtægtstab svarer en forøgelse af likviditeten i erhvervslivet. Likviditetsforøgelsen udgør ikke noget konstant beløb, men vil på længere sigt variere mellem ca. 114 mill. kr. og ca. 159 mill. kr.

Ved vurderingen af statens indtægtstab og likviditetsforøgelsen i erhvervslivet må man tage i betragtning, at de foreslåede kreditordninger er et led i en rationalisering af toldvæsenets arbejdsmetoder, der skal forøge det personale, der er til disposition til kontrol med merværdiafgiften. Denne forøgede kontrol vil føre til efterbetaling af merværdiafgiftsbeløb, som ellers ikke ville blive betalt. Det er naturligvis ikke muligt at udtale sig om, hvor store disse efterbetalinger vil blive, men jeg kan dog nævne, at efterbetalingerne i 2. halvår af 1969 udgjorde 25 mill. kr., og dette er opnået i en periode, hvor det personale, der var til disposition for merværdiafgiftskontrollen, kun udgjorde 60 pct. af det antal, man vil nå op på efter indførelsen af det her omtalte nye toldbehandlingssystem, og en del af dette personales arbejdstid blev endda ikke anvendt på egentlige kontrolopgørelser, men på vejledende eftersyn o. lign.

Efter at have omtalt det nye toldbehandlingssystem skal jeg gøre opmærksom på, at bestemmelserne om det kun delvis findes i det foreliggende lovforslag. Bestemmelserne om godsregistrering og fortoldning er i stort omfang procedureforskrifter, og den slags

[Finansministeren.]

forskrifter bør kunne ændres på en enkel måde, når udviklingen gør det nødvendigt eller hensigtsmæssigt. Loven nøjes derfor med at fastsætte, at varer, der indføres eller udføres, skal angives for toldvæsenet, og bemyndiger så finansministeren til at fastsætte de nærmere regler om toldbehandlingen. Desuden indeholder lovforslaget bestemmelser om toldvæsenets adgang til i forbindelse med toldbehandlingen at foretage eftersyn af varerne og udtage prøver af disse samt bestemmelser om, hvorledes man skal forholde sig, når en toldbehandling ikke får sit normale forløb.

Bestemmelserne om kreditordningerne kan derimod ikke anses som procedureforskrifter, og de findes derfor i lovforslaget i §§ 91-101.

Jeg skal i øvrigt gøre opmærksom på, at toldkommissionens betænkning indeholder et udkast til en bekendtgørelse om toldbehandling. Dette udkast giver således udtryk for, hvorledes kommissionen forestiller sig at finansministeren skal benytte de bemyndigelser, toldloven giver ham til at fastsætte de nærmere regler om toldkontrollen og toldbehandlingen. Den bekendtgørelse om toldbehandling, der vil blive udstedt, når den nye toldlov er trådt i kraft, vil komme til at svare nøje til kommissionens udkast.

Jeg skal slutte omtalen af den nye toldbehandlingsprocedure med at nævne, at den har været afprøvet i praksis. Som det vil erindres, vedtog folkettinget i maj 1968 en lov om forsøg med en ny toldbehandlingsprocedure, der gav finansministeren bemyndigelse til at iværksætte et sådant forsøg og at fastsætte reglerne for forsøgsvirksomheden. Disse regler blev fastsat i en bekendtgørelse fra november 1968, der også bestemte, at Lolland-Falster skulle være forsøgsområde. Forsøgsvirksomheden kom gradvis i gang fra 1. december 1968 og har siden 1. marts 1969 omfattet alle sider af toldbehandlingsproceduren. Der foreligger både fra erhvervslivet på Lolland-Falster og fra toldvæsenet tilkendegivelser om, at den nye toldbehandlingsprocedure har virket tilfredsstillende. Disse vurderinger er optrykt i toldkommissionens betænkning, hvortil jeg skal henvise. De erfaringer, der er indvundet under forsøgsvirksomheden, vil blive udnyttet ved udarbejdelsen af de nærmere

regler for den nye toldbehandlingsprocedure, når den skal indføres i hele landet.

Lovforslaget indeholder ligesom den gældende toldlov bestemmelser om varers toldværdi, om toldfrihed og om toldgodtgørelse. Bestemmelserne herom blev indgående revideret og fornyet ved toldloven af 1959, hvor man bl. a. fik nye regler om den såkaldte materialtoldgodtgørelse og herved opnåede en væsentlig forenkling både for erhvervslivet og toldvæsenet af fremgangsmåden ved ydelse af denne godtgørelse.

I det foreliggende forslag svarer reglerne om toldværdi stort set til de gældende regler. Forslagets regler om toldfrihed og toldgodtgørelse indeholder nogle få ændringer, der alle kan anses som en liberalisering af de gældende regler. De pågældende ændringer er alle omtalt i bemærkningerne til lovforslaget, hvortil jeg skal henvise.

Ved lovforslagets udarbejdelse har man været opmærksom på, om det vil være muligt at opretholde de foreslåede toldforvaltningsbestemmelser, når Danmark indtræder i Nordek eller det europæiske fællesmarked. På grundlag af de for tiden foreliggende oplysninger kan man sige, at lovforslagets toldforvaltningsbestemmelser vil kunne opretholdes med få ændringer, når Danmark indtræder i disse markedsdannelser. Den største ændring vil komme ved Danmarks indtræden i fællesmarkedet, hvor man må forkorte kreditperioden ved afregning af tolden og gå over til månedsvis afregning af denne. En indtræden i en toldunion får i øvrigt som konsekvens, at toldforvaltningsbestemmelserne må suppleres med regler om forsendelse af varer mellem toldunionens lande og visse andre regler. Ved indtræden i fællesmarkedet gør der sig det forhold gældende, at fællesmarkedet kan udstede forordninger, der er umiddelbart gyldige i medlemslandene. Fællesmarkedet har også udstedt nogle forordninger om toldspørgsmål, især om varers toldværdi, og disse forordninger træder da i stedet for den danske toldlovgivning; men uden at dette medfører større realitetsændringer.

Jeg skal endelig gøre nogle bemærkninger om den i lovforslagets bilag indeholdte toldtarif. Denne tarif har ikke været drøftet i toldkommissionen, hvis opgave alene har været en gennemgang af toldforvaltningsbestemmelserne.

[Finansministeren.]

Som bekendt er de seneste større ændringer af toldtariffen gennemført i 1967, hvor man foretog de toldnedsættelser, der var aftalt under Kennedy-runden, og som gennemføres successivt med sidste nedsættelse den 1. januar 1972.

I forslaget er toldtariffen medtaget med anførelse af de toldsats, som ifølge Kennedy-runden skal gælde i Danmark efter tidspunktet for lovens forventede ikrafttræden den 1. april 1971. Toldtariffen indeholder derfor to kolonner med toldsats. Toldsatserne i den ene kolonne skal gælde i tiden fra 1. april til 31. december 1971, og toldsatserne i den anden kolonne skal gælde fra 1. januar 1972. Forslaget giver altså udtryk for de internationale forpligtelser, Danmark har i dag med hensyn til sine toldsats. Hvis Danmark den 1. januar 1972 eller senere indtræder i en toldunion, kommer der dog fra det pågældende tidspunkt til at gælde andre toldsats, end der er anført i forslaget. Herom må der så til sin tid fremsættes forslag i folketinget.

Forslaget til toldtarif indeholder i øvrigt visse ændringer i forhold til den bestående toldtarif. Der er for det første tale om nogle redaktionelle ændringer som konsekvens af forslaget til nye toldforvaltningsbestemmelser, for det andet om nogle toldtekniske ændringer, der heller ikke medfører ændringer af toldforholdene, og for det tredje om nogle toldnedsættelser, der er ønsket af erhvervslivet, hovedsagelig i form af nye toldfritagelsesbestemmelser. Disse toldnedsættelser vil dog nok kun få en begrænset levetid, idet den foreslåede toldfrihed må forudses ophævet eller afviklet efter Danmarks indtræden i en toldunion.

Jeg skal i øvrigt henviser til bemærkningerne til lovforslaget, hvor de enkelte toldnedsættelser er nærmere omtalt.

Lovforslaget forventes ikke færdigbehandlet i denne folketingssamling, og det er i øvrigt foreslået, at den nye toldlov først skal træde i kraft den 1. april 1971. Lovforslaget vil derfor blive genfremsat i næste folketingssamling. Toldloven er imidlertid i sig selv en ret omfattende lov, og der foreslås her meget omfattende ændringer i de gældende bestemmelser. Jeg har derfor fundet det hensigtsmæssigt at fremsætte forslaget til en ny toldlov allerede nu, således at

folketinget får god tid til behandlingen af det.

Foruden de ændringer i merværdiafgiftsloven, jeg allerede har omtalt, vil gennemførelsen af det foreliggende lovforslag gøre det nødvendigt at foretage forskellige ændringer i forbrugsafgiftslovene. Forslag til disse ændringer, som helt overvejende vil være af redaktionel karakter, er det hensigten at fremsætte på et senere tidspunkt.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale lovforslaget til folketingets velvillige behandling.

Den første sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af den kirkelige lovgivning som følge af ændringerne i landets kommunale inddeling.

(Lovforslaget (nr. 158) findes i tillæg A. sp. 3089; fremsættelsen i tidenden sp. 4228).

Lovforslaget sattes til forhandling:

Bodil Koch: Det lovforslag, vi har til behandling i dag, er dels en konsekvens af kommunalreformen, dels et led i de almindelige bestræbelser for at decentralisere statsadministrationen, og disse bestræbelser må jo uundgåeligt smitte af på den kirkelige lovgivning.

Kirkeministeren nævner i sin fremsættelse, at det længe har stået klart, at den ved lov af 18. juni 1969 indførte bestemmelse om fællesligning af de kirkelige udgifter under den nye kommunalordning nødvendiggør en ændring af bestemmelserne om budgettering af disse udgifter. Mit parti er enig med ministeren i dette lovforslags hovedtendens. Men for mit eget vedkommende beklager jeg, at vi ikke allerede ved folketingsåbningen fik loven om kirkers bestyrelse forelagt til revision, netop fordi det jo stod klart, at noget måtte gøres; så kunne vi senere have arbejdet med konsekvensforslagene. Det samlede forslag, vi nu alt for sent får forelagt, virker efter min mening urimelig tungt og vanskeligt at arbejde med, og det er jo næsten barokt, at ministeren i sin fremsættelse siger, at det havde været nærliggende, om ikrafttrædelsesdatoen var blevet fastsat til 1. april 1970 — jeg behøver vel ikke at gøre opmærksom på, at det er